

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вченої ради Київського
університету імені Бориса Грінченка
04 квітня 2022 р., протокол № 2

Голова Вченої ради, ректор

Віктор ОГНЕВ'ЮК

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Історія та археологія»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	032 Історія та археологія
Ступінь вищої освіти:	Доктор філософії

(нова редакція)

Введено в дію з 01.09.2022
(наказ від 05.04.2022 № 146)

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
нової редакції освітньо-наукової програми
«Історія та археологія»

Кафедра історії України

Протокол від 02.02.2022 № 06

Завідувач кафедри Оксана САЛАТА

Кафедра всесвітньої історії

Протокол від 14.02.2022 № 07

Завідувач кафедри Ігор СРІБНЯК

Вчена рада Історико-філософського факультету

Протокол від 17.02.2022 № 06

Голова Вченої ради Олена АЛЕКСАНДРОВА

Завідувач аспірантури, докторантури

 Ілона ТРИГУБ

23.02.2022

Проректор з наукової роботи

 Наталія ВІННІКОВА

23.02.2022

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма розроблена на підставі Закону України «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінетів міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами). Стандарт вищої освіти України відсутній.

Розроблено робочою групою у складі:

Керівник робочої групи:

Андрєєв Віталій Миколайович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України Історико-філософського факультету (гарант освітньо-наукової програми);

Члени робочої групи:

Салата Оксана Олексіївна, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Історико-філософського факультету;

Срібняк Ігор Володимирович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету;

Відейко Михайло Юрійович, доктор історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач Науково-дослідної лабораторії археології;

Завадський Віталій Миколайович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету;

Безпалько Богдан Богданович, аспірант ОНП «Історія та археологія».

Зовнішні рецензенти:

Каганов Юрій Олегович, доктор історичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Запорізького національного університету;

Брехуненко Віктор Анатолійович, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу актової археографії Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України.

Відгуки представників професійних асоціацій / роботодавців:

Лисенко Олександр Євгенович, доктор історичних наук, професор, завідувач Відділу історії України періоду Другої світової війни НАН України.

Освітньо-наукова програма запроваджена з 01.09.2016.

Актуалізовано:

Дата перегляду ОНП			
Підпис			
ПІБ гаранта ОНП			

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка.

ОБҐРУНТУВАННЯ

Оновлення освітньо-наукової програми «Історія та археологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженої рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 31.03.2016, протокол № 3 (наказ від 29.04.2016 № 232) зі змінами від 17.09.2020 протокол № 1 (наказ від 24.09.2020 № 539) зумовлене чинниками, які виявилися у процесі реалізації освітньо-наукової програми (навчального плану, розробки робочих програм навчальних дисциплін та проведення практичної підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти) протягом 2016-2021 років. Під час реалізації освітньо-наукової програми, у ході проведених опитувань, очних і дистанційних зустрічей та ін. робоча група отримала відгуки від здобувачів вищої освіти, академічної спільноти, роботодавців з побажаннями внести окремі зміни та уточнення до діючої освітньо-наукової програми.

При оновленні освітньо-наукової програми враховано лист Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 03.09.2021 № 672 «Про забезпечення володіння випускниками освітньо-наукових програм доктора філософії методологією педагогічної діяльності», п. 25 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23.03.2016 № 261 (зі змінами)) та Методичні рекомендації з розроблення та оновлення освітніх програм (нова редакція) Київського університету імені Бориса Грінченка від 09.06.2021 № 406). Окрім того, при оновленні освітньо-наукової програми враховані рекомендації експертної групи та галузевої експертної ради під час акредитації у 2020-2021 рр.

Провівши консультації, робочі наради, засідання, врахувавши відгуки стейкхолдерів, внесено зміни, уточнення та доповнення до освітньо-наукової програми, які стосуються:

- уточнення загальної інформації про освітньо-наукову програму;
- уточнення назв окремих освітніх компонентів та оптимізації їх структури відповідно до сучасного стану галузі і спеціальності (у блок обов'язкових компонентів ОНП введено навчальну дисципліну «Педагогіка і психологія вищої школи»; уточнено назву навчальної дисципліни «Науковий семінар з історії» – «Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел»);
- перерозподілу кредитів між освітніми компонентами для посилення теоретико-методологічної складової викладацької діяльності.

І. Профіль освітньо-наукової програми «Історія та археологія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Київський університет імені Бориса Грінченка Історико-філософський факультет
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітньо-наукова програма	Освітньо-наукова програма «Історія та археологія»
Кваліфікація	Доктор філософії з історії та археології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 032 Історія та археологія
Форми здобуття вищої освіти	Інституційна (очна (денна), заочна)
Мова(и) викладання	Українська мова
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF LLL – 8 рівень
Тип диплома та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми доктора філософії – 60 кредитів ЄКТС. Загальний термін навчання – 4 роки
Передумови	Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Наявність акредитації	Національне агентство забезпечення якості вищої освіти, Україна. Сертифікат про зразкову акредитацію освітньо-наукової програми «Історія та археологія» за спеціальністю 032 Історія та археологія, третій (освітньо-науковий) рівень Сертифікат: № 1214 від 03.02.2021. Строк дії – до 01.07.2026
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	http://kubg.edu.ua
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Забезпечити сучасну освітньо-наукову підготовку дослідників з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 032 Історія та археологія із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля успішної професійної самореалізації та здійснення наукових проєктів відповідно до місії Київського університету імені Бориса Грінченка – «Служити людині, громаді, суспільству».	

3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
Опис предметної області	<p><i>Об'єкти вивчення:</i> історичні процеси в їх цілісному контексті, основні тенденції історичного розвитку регіонів світу, ключові фактори піднесення та занепаду держав, багатовимірна модель еволюції суспільства, теорії історичного розвитку, методологічна база історичного пізнання.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців з історії та археології, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються у процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу подій, структур, процесів, культур та персоналій, методи і методики дослідження історичних джерел та археологічних культур, інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p><i>Інструментарій та обладнання:</i> сучасні інформаційні системи та програмне забезпечення, мультимедійні засоби; системи електронних бібліотек та архівів; системи опрацювання текстової та графічної інформації.</p>
Структура освітньо-наукової програми	<p>Співвідношення обсягів обов'язкової та вибіркової складових ОНП: Обов'язкова частина (40 кредитів ECTS, 67%): дисципліни, спрямовані на формування загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей – 28 кредитів; практики (науково-викладацька, дослідницька) – 12 кредитів.</p> <p>Вибіркова частина – 20 кредитів, 33%: вільний вибір освітніх компонентів.</p>
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Заклади освіти, наукові та науково-дослідні установи; державні та неурядові організації, установи та підприємства орієнтовані на викладацьку, дослідницьку, експертну діяльність, підвищення кваліфікації.
Академічні права	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на принципах: студентоцентрованого, особистісно орієнтованого навчання, компетентнісного, системно-інтегративного підходів, навчання на основі досліджень.</p> <p>Викладання проводиться у вигляді: лекцій, семінарських, практичних занять. Передбачені самостійна робота (виконання індивідуальних завдань з використанням друкованих та електронних джерел); консультації з викладачами; проходження практик.</p> <p>Викладання здійснюється із застосуванням інноваційних, інтерактивних та інформаційних технологій на платформі дистанційного навчання Moodle у цифровому університетському кампусі, організації комунікації на платформі Google Meet, ZOOM</p>

	<p>тощо.</p> <p>Використання елементів неформальної освіти під час вивчення окремих модулів дисциплін на освітніх онлайн-платформах та під час участі в наукових конференціях, конгресах, вебінарах, майстер-класах тощо.</p> <p>Освітньо-науковою програмою передбачені освітні компоненти спрямовані на науково-дослідницьку підготовку майбутніх докторів філософії, зокрема з орієнтацією на тематику досліджень аспірантів та врахування їх наукових інтересів.</p>
Оцінювання	<p>Підготовка здобувачів передбачає оцінювання всіх видів аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності у вигляді проміжного, підсумкового (семестрового) контролю.</p> <p>Проміжний контроль (усне опитування, есе, письмовий експрес-контроль/комп'ютерне тестування тощо), модульний контроль, підсумковий семестровий контроль (заліки, іспити в усній, письмовій, комбінованій формах, захисти звітів з практики).</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК 1 Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; реалізація власного аксіологічного та наукового потенціалу.
	ЗК 2 Здатність до розуміння сучасної методології історичної науки; здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; методологічно та технологічно грамотне здійснення наукового дослідження, інтерпретація його результатів; ефективне висвітлення та поширення знань щодо наукових досліджень та інновацій, аналізу міждисциплінарних явищ та процесів.
	ЗК 3 Здатність до наукового пошуку; володіння методологією і методами експерименту; сформованість особистісно значущих якостей дослідника; визначення мети, завдань, стратегії науково-дослідної діяльності; генерування нових ідей, створення та інтерпретація нових знань відповідно до теми наукового дослідження; розуміння та використання положень нормативно-правової бази наукових досліджень та наукової діяльності.
	ЗК 4 Здатність вільно спілкуватись іноземною мовою, як усно (участь у міжнародних наукових проєктах, виступи на наукових заходах, комунікація з іноземними представниками наукової спільноти тощо), так і письмово (використання іншомовних інформаційних ресурсів, підготовка наукових публікацій до друку у зарубіжних виданнях, індивідуальних та колективних грантових заявок (аплікаційних форм) тощо); застосування іноземної мови у самоосвітній діяльності.
	ЗК 5 Здатність до аналізу інформації з різних історичних та археологічних джерел, користування бібліотечними фондами (традиційними і електронними); професійне володіння основними методами, способами і засобами набуття, зберігання, обробки

	інформації; створення презентацій та ефективне використання мультимедійних технологій, програмного забезпечення для виконання науково-дослідницьких завдань.
	ЗК 6 Здатність працювати у міжнародному контексті; здатність до використання зарубіжного досвіду в реалізації завдань власного дослідження; здатність розробляти проекти та управляти ними.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1 Здатність оперувати науковою термінологією та вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти системність, взаємозв'язок та цілісність історичних явищ і процесів; орієнтуватися у сучасних нормативно-правових документах, тенденціях історичної науки в Україні; аналізувати історичні процеси у ретроспективі; узагальнювати та продукувати інноваційний досвід у власних дослідженнях.
	СК 2 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
	СК 3 Здатність застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності; розуміти гносеологічні основи діяльності; адекватно застосовувати наукові методи для виконання завдань власного дослідження; використовуючи існуючі, модифікувати та створювати методи, технології для виконання завдань дослідження, перевіряти їх ефективність; впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології для реалізації наукового задуму дослідження.
	СК 4 Здатність до побудови алгоритму наукового дослідження у сфері історії, використання квантифікаційної методології; використання теоретичних та емпіричних методів наукового дослідження; здійснювати проектну діяльність на засадах лідерства.
	СК 5 Здатність критично мислити, визначати та оцінювати актуальні проблеми світової історії або історії України, проводити моніторинг власних наукових результатів; володіти діагностичним інструментарієм збору та аналізу результатів експериментальної роботи; будувати індивідуальну траєкторію власного розвитку та суб'єктів освітнього процесу; оцінювати наукову та практичну цінність завдань, які вирішуються у власному дослідженні, готувати рекомендації для прийняття управлінських рішень та педагогічного проектування; досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках.
	СК 6 Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації і презентації наукових доробків та ідей; участі у різних видах наукового спілкування; володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).
	СК 7 Знання змісту та основних етапів процесу формування історико-етнологічних знань, перетворення їх на науку; оцінювання життєво важливих парадигм буття; перетворення зовнішніх культурних смислів у внутрішній морально-етичний світ; реалізація проектів, включаючи власні дослідження з етнічної історії України та зарубіжних країн, переосмислення наявного комплексу джерел та створення нових цілісних завдань для розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем.

	СК 8 Знання і розуміння певного періоду/тематичної області, методологій та історико-етнічних дискусій на цю тему чи про цей період.
	СК 9 Здатність до різних видів історичного аналізу (історико-логічний, компаративний, ретроспективний); опрацювання джерельної бази дослідження; адаптація та застосування ідей видатних істориків та науковців у сучасну дослідницьку практику.
	СК 10 Здатність до диференціації наукової діяльності відповідно до фаху; виявляти, ставити та розв'язувати задачі дослідницького характеру; ґрунтовно знати філософію історії, в тому числі й сучасні історичні теорії і напрямки, пов'язані з аналізом минулого; володіти сучасним концептуальним апаратом історичної науки.
	СК 11 Здатність до неперервної професійної освіти; розробка науково-методологічного та науково-методичного супроводу фахової професійної підготовки.
	СК 12 Здатність до вивчення та модернізації існуючих дослідницьких методів, систем та технологій; розуміння специфіки розвитку особистості, суспільства, природи у процесі самовдосконалення і самовиховання.
	СК 13 Здатність до аналізу особливостей соціокультурного середовища та специфіки соціально-економічних, суспільно-політичних і соціокультурних процесів, що є підґрунтям розвитку культурної компетентності особистості.
	СК 14 Здатність до визначення завдань, методів історичного дослідження, використання сучасного наукового апарату, збирання, оцінювання інформації з історії; презентація рішень.
7 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	
	РН 1 Критично мислити, розумітися в широкому колі світоглядних питань, специфіці наукової діяльності вченого-дослідника; володіти системою знань про психолого-педагогічні закономірності навчання і виховання здобувачів вищої освіти; застосовувати принципи історичної науки; формувати дослідницьке поле, засноване на сучасній науковій парадигмі у власній науковій діяльності; усвідомлювати загальнолюдські цінності та цінності університетської спільноти.
	РН 2 Застосовувати методи наукового пізнання, проведення науково-дослідної діяльності, розробляти та впроваджувати науково-дослідницькі та інноваційні проєкти, здійснювати наукове дослідження й інтерпретувати його результати, ефективного висвітлювати, поширювати знання щодо наукових досліджень, дотримуватися норм наукової етики під час дослідницької діяльності.
	РН 3 Вміти визначати мету, завдання, стратегії науково-дослідної діяльності; генерувати нові ідеї, створювати та інтерпретувати нові знання відповідно до теми наукового дослідження; розуміти й використовувати положення нормативно-правової бази щодо наукових досліджень та наукової діяльності.
	РН 4 Визначати загальні основи інтернаціоналізації, що відображають ідею відкритості науки та освіти в сучасному світі; здійснювати підготовку і публікації наукових статей у виданнях, що індексуються наукометричними базами даних (Scopus, Web of Science та ін.) та у міжнародні рецензовані видання; оформлювати індивідуальні і колективні грантові заявки, а також проєктні заявки для участі у програмах академічної мобільності.
	РН 5 Здатність здійснювати педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та/або вищої освіти; використовувати інформаційно-комунікаційні технології та програмні продукти у науково-викладацькій діяльності; створювати презентації й ефективно використовувати мультимедійні технології, програмне забезпечення для

виконання науково-дослідницьких завдань, зокрема презентації результатів досліджень, і науково-професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

PH 6 Виявляти навички комунікації англійською мовою для забезпечення ефективної професійної взаємодії, підготовки апікаційних форм іноземною мовою; застосовувати іноземну мову в самоосвітній діяльності; презентувати та обговорювати результати наукових досліджень державною та іноземною мовами.

PH 7 Володіти аналітичними навичками в галузі історичного пізнання, генерувати нові ідеї на засадах лідерства-служіння; здійснювати проєктування наукової роботи; формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, наявні літературні дані.

PH 8 Здійснювати аналіз процесів в історичній ретроспективі; застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення актуальних проблем історичної науки зарубіжному та вітчизняному контекстах; виявляти громадянську ідентичність при узагальненні й інтеграції інноваційного досвіду у власних дослідженнях.

PH 9 Здійснювати моніторинг і критичний аналіз джерел інформації з досліджуваної проблеми; мати навички роботи з археологічними джерелами, пошуку джерел наукової та фактичної інформації; користуватися бібліотечними фондами (традиційними й електронними), наукометричними базами; встановлювати інформаційну цінність джерела через порівняльний аналіз з іншими джерелами; професійно володіти основними методами, способами і засобами набуття, зберігання, оброблення та аналізу інформації.

PH 10 Побудувати алгоритм наукового дослідження у сфері історії, використовувати методологічні принципи історичного дослідження, використовувати теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження, визначати порядок проведення дослідження і його етапи, виконувати дослідження з історії та археології та дотичних міждисциплінарних напрямів.

PH 11 Планувати, організовувати власну наукову діяльність, розуміти гносеологічні основи діяльності, адекватно застосовувати наукові методи для виконання завдань власного дослідження; на основі використання існуючих, модифікувати та створювати методи, технології для виконання завдань дослідження, перевіряти їх ефективність; впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології для реалізації наукового задуму дослідження.

PH 12 Застосовувати соціологічні методи і методи статистики для обробки і аналізу отриманих експериментальних даних та об'єктивної оцінки результатів дослідження.

PH 13 Знати методи наукових досліджень та вміти їх використовувати на належному рівні; вміти здійснювати пошук, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати отриману інформацію (наукові статті, науково-аналітичні матеріали, бази даних тощо).

PH 14 Використовувати ІКТ-ресурси науковим чином, з використанням стандартів текстового аналізу до електронних, традиційних архівних, розповідних та усних джерел.

PH 15 Використовувати сучасні інструменти інших гуманітарних, природничих наук за необхідності вирішення завдання дослідження.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми

Кадрове забезпечення

Кадрове забезпечення освітньо-наукової програми складається з професорсько-викладацького складу кафедр історії України, всесвітньої історії Історико-філософського факультету. До викладання окремих дисциплін залучений професорсько-викладацький склад кафедри комп'ютерних наук і математики Факультету інформаційних технологій та управління, кафедри публічного та приватного права Факультету права та міжнародних відносин, кафедри філософії Історико-філософського факультету, кафедри лінгвістики та перекладу Інституту філології, кафедри теорії та історії педагогіки, Педагогічного інституту, кафедри психології особистості та соціальних практик Інституту людини відповідно до компетенції та досвіду науково-педагогічних працівників.
Наукова спрямованість освітньо-наукової програми передбачає

	<p>широку участь фахівців, які відповідають напряму програми, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної, практичної та наукової підготовки.</p> <p>Кадрове забезпечення освітньо-наукової програми відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Освітній процес здійснюється в аудиторіях загального та спеціального призначення. Приміщення оснащені стаціонарною звуко- та відеозаписуючою апаратурою, SMART-технологіями, комплексом мультимедійної апаратури, проєктувальними пристроями. В Університеті наявна достатня кількість спеціалізованих комп'ютерних класів, які оснащені комп'ютерами із відповідним програмним забезпеченням, комплексами мультимедійної апаратури, наочними та методичними матеріалами. Усі робочі місця в комп'ютерних класах під'єднано до мережі Internet.</p> <p>Площі приміщень, що використовуються у навчальному процесі, відповідають вимогам доступності, санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, їдальня, буфети, актові та спортивні зали, стадіон, спортивні майданчики, медичний пункт, басейн.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> – офіційний веб-сайт Київського університету імені Бориса Грінченка https://kubg.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти та нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності; – Цифровий кампус https://digital.kubg.edu.ua/, що містить інформацію про всі сервіси цифрової освіти, цифрову науку із доступом до різних платформ; цифрове управління нормативними базами, реєстрами, документообігом; імідж та лідерство; цифровий простір із особистими кабінетами і корпоративною поштою; інфраструктуру університету; – система електронного навчання Університету (Moodle); – сервіси для організації онлайн-занять: Google Meet (корпоративний), Google Chat, Google Hangouts, Google Classroom; – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – бібліотека, читальні зали; – електронна бібліотека, репозиторій http://elibrary.kubg.edu.ua/; – доступ до електронних наукових баз Scopus, Web of Science, EBSCO та ін.; – навчальні і робочі навчальні плани; – графік освітнього процесу; – робочі програми навчальних дисциплін та практик.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	–
Міжнародна кредитна мобільність	На основі укладених договорів, які передбачають академічну мобільність із закордонними університетами-партнерами, у рамках програми ЄС Еразмус+ тощо.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Освітньо-науковий процес здійснюється українською мовою. Іноземці, які володіють українською мовою не нижче рівня C2, можуть навчатися за цією освітньо-науковою програмою.

II. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОНП

Код освітнього компонента	Код (№ з/п) навчальної дисципліни, практики	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти (ОК) освітньо-наукової програми				
ОК 1	ОД.01	Філософія і методологія наукової діяльності	4	екзамен
		<i>Філософія науки</i>	2	
		<i>Загальнонаукова методологія</i>	1	
		<i>Наукова етика</i>	1	
ОК 2	ОД.02	Стратегії наукових досліджень	6	залік
		<i>Нормативно-правова база наукових досліджень та наукової діяльності</i>	1	
		<i>Інтернаціоналізація науки</i>	3	
		<i>ІКТ в сучасних наукових дослідженнях</i>	2	
ОК 3	ОД.03	Наукова комунікація іноземною мовою	8	екзамен
ОК 4	ОД.04	Педагогіка і психологія вищої школи	4	екзамен
		<i>Педагогіка вищої школи</i>	1	
		<i>Психологія вищої школи</i>	1	
		<i>Технології викладання у вищій школі</i>	2	
ОК 5	ОД.05	Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел	6	залік
ОК 6	ОП.01	Науково-викладацька практика	6	залік
ОК 7	ОП.02	Дослідницька практика	6	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:			40	
Вибіркові компоненти (ВК) освітньо-наукової програми (додаток 1)				
Вибірковий блок «Історія України»				
ВК 1	ВД.01.01	Джерела та історіографія історії України	16	залік
		<i>Методика роботи з нарративними джерелами XI-XVIII ст.</i>	4	
		<i>Методика роботи з нарративними джерелами XIX-XX ст.</i>	4	
		<i>Історіографія історії України X-XVIII ст.</i>	4	
		<i>Історіографія історії України XIX-XX ст.</i>	4	
ВК 2	ВД.01.02	Науковий семінар з історії України	4	залік
Усього:			20	
Вибірковий блок «Всесвітня історія»				
ВК 1	ВД.02.01	Джерела та історіографія всесвітньої історії	16	залік
		<i>Практикум з методології історичних досліджень</i>	4	
		<i>Джерелознавство всесвітньої історії нового і новітнього часу</i>	4	
		<i>Історіографія всесвітньої історії</i>	4	
ВК 2	ВД.02.02	<i>Науково-документаційні центри української еміграції в Європі та Північній Америці</i>	4	
		Науковий семінар з всесвітньої історії	4	залік
Усього:			20	
Вибір освітніх компонентів з каталогу курсів				
ВК	ВД.03	Вибір освітніх компонентів з каталогу курсів на відповідну кількість кредитів	20	заліки
Загальний обсяг вибірових компонентів:			20	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			60	

2.2 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

1 рік		2 рік		3 рік		4 рік		
1 семестр <i>8 кредитів</i>	2 семестр <i>10 кредитів</i>	3 семестр <i>10 кредитів</i>	4 семестр <i>12 кредитів</i>	5 семестр <i>10 кредитів</i>	6 семестр <i>10 кредитів</i>	7 семестр	8 семестр	
Наукова складова ОНП								
Освітня складова ОНП – 60 кредитів								
Філософія і методологія наукової діяльності <i>4 кредити</i>						Завершення виконання наукової складової ОНП		
Стратегії наукових досліджень <i>6 кредитів</i>								
Наукова комунікація іноземною мовою <i>8 кредитів</i>								
Методологія опрацювання археологічних та історичних джерел <i>6 кредитів</i>								
			Педагогіка і психологія вищої школи <i>4 кредити</i>	Науково-викладацька практика <i>6 кредитів</i>				
	Вибіркові компоненти <i>20 кредитів</i>							
					Дослідницька практика <i>6 кредитів</i>			

Структурно-логічна схема вибіркової частини освітньо-наукової програми

1 рік		2 рік		3 рік		4 рік	
1 семестр	2 семестр <i>2 кредити</i>	3 семестр <i>6 кредитів</i>	4 семестр <i>4 кредити</i>	5 семестр <i>4 кредити</i>	6 семестр <i>4 кредити</i>	7 семестр	8 семестр
Вибіркова частина освітньої складової ОНП – 20 кредитів						Завершення виконання наукової складової ОНП	
Вибірковий блок «Історія України» <i>20 кредитів</i>							
Науковий семінар з історії України <i>4 кредити</i>							
	Джерела та історіографія історії України <i>16 кредитів</i>						
Вибірковий блок «Всесвітня історія» <i>20 кредитів</i>							
Науковий семінар з всесвітньої історії <i>4 кредити</i>							
	Джерела та історіографія всесвітньої історії <i>16 кредитів</i>						
Вибірковий блок – Вибір освітніх компонентів з каталогу курсів <i>20 кредитів</i>							

Наукова складова освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання зі спеціальності 032 Історія та археологія, результати якого характеризуються науковою новизною та практичною цінністю, становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня на здобуття ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання складної спеціалізованої задачі та практичної проблеми у царині історичного пізнання або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені не менше ніж у трьох наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. Дисертація перевіряється на плагіат. Дисертація не повинна містити академічний плагіат, фабрикації та/або фальсифікації. Дисертація та анотація до неї оприлюднюються на сайті Університету, інституційному репозиторії. Дисертація повинна мати обсяг основного тексту 6,5 – 9 авторських аркушів.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

IV. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

Позначки програмних компетентностей та освітніх компонентів	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7
ЗК 1	+			+	+		
ЗК 2	+	+			+	+	
ЗК 3		+				+	+
ЗК 4		+	+			+	+
ЗК 5	+	+			+		+
ЗК 6		+	+				
СК 1	+	+			+	+	
СК 2				+		+	
СК 3	+	+		+		+	
СК 4		+					
СК 5				+			+
СК 6					+		+
СК 7					+		
СК 8					+		
СК 9					+	+	
СК 10	+	+			+		
СК 11	+			+	+	+	
СК 12							+
СК 13	+	+			+	+	
СК 14	+					+	

V. Матриця забезпечення результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми

Позначки результатів навчання та освітніх компонентів	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7
РН 1	+			+	+	+	
РН 2	+	+			+	+	
РН 3		+				+	
РН 4		+	+			+	
РН 5		+	+	+		+	
РН 6		+	+			+	
РН 7		+			+	+	
РН 8	+		+			+	
РН 9					+	+	+
РН 10	+				+		
РН 11		+					
РН 12							+
РН 13	+	+			+	+	
РН 14	+	+					
РН 15	+					+	

ДОДАТОК 1 – Вибіркова частина освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма «Історія та археологія» забезпечує реалізацію аспірантами права на вільний вибір освітніх компонентів, передбаченого п. 15 частини 1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту», п. 26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).

Для формування індивідуальної освітньої траєкторії аспірантам пропонується перелік вибірових компонентів, які створюють умови для набуття знань і компетентностей у вузькій науковій спеціалізації, релевантній науковому напрямку аспіранта, його науковим інтересам та темі дисертаційної роботи.

1. Вибірковий блок «Історія України»

Вибірковий блок «Історія України» передбачає вивчення дисциплін, спрямованих на опанування та поглиблене вивчення джерельної бази періодів історії України. У межах цього блоку вивчаються змістові модулі, які мають на меті розширити знання здобувачів у царині джерельного забезпечення дослідження наукових концепцій історичного минулого України та сучасних методик їх опрацювання. Окремим напрямом є вивчення історіографічного компоненту досліджень. Акцент робиться на наукових доробках дослідників за принципом проблемності. Викладання кожного модуля забезпечують визнані науковці, які є фахівцями з окремих періодів історії України.

Одним з ключових компонентів є «Науковий семінар з історії України», який формує навички використання сучасних технологій проведення наукових досліджень. Ця дисципліна дозволяє опанувати методи та прийоми аналізу й оцінки проблем історичної науки, сприяє набуттю навичок самостійної творчої роботи та здатностей працювати в проєктній команді, вирішуючи окремі частини загальних завдань.

Матриця відповідностей програмних компетентностей вибіровим компонентам освітньо-наукової програми (вибірковий блок «Історія України»)

	БК1	БК2
ЗК 1		+
ЗК 2	+	+
ЗК 3	+	
ЗК 4	+	
ЗК 5	+	
СК 1	+	+
СК 2	+	
СК 3	+	
СК 4	+	
СК 5	+	+
СК 6		+
СК 7		+

Матриця забезпечення результатів навчання відповідними вибіровими компонентами освітньо-наукової програми (вибірковий блок «Історія України»)

	БК1	БК2
РН 1		+
РН 2	+	+
РН 3	+	
РН 4	+	
РН 5	+	
РН 6		+
РН 7	+	
РН 8	+	
РН 9	+	
РН 10		+
РН 11		+
РН 13		+
РН 14		+

СК 8		+
СК 9		+
СК 10		+
СК 11		+
СК 13	+	
СК 14		+

РН 15	+	+
-------	---	---

2. Вибірковий блок «Всесвітня історія»

Вибірковий блок «Всесвітня історія» передбачає вивчення теоретичних основ, ключових етапів та тенденцій розвитку світової історичної думки, генезу принципів і методів історіописання в західній історичній традиції. Завдання блоку актуалізуються у формуванні знань у царині методології опрацювання історичних джерел та історіографічного процесу всесвітньої історії нового і новітнього часу. Змістове наповнення дисциплін та завдання спрямовані на поглиблення компетентностей у галузі джерелознавства всесвітньої історії нового і новітнього та науково-документаційних центрів української еміграції Європи та Америки.

«Науковий семінар з всесвітньої історії» має формувати практичні навички проведення самостійного дослідження із використанням сучасного інструментарію дослідника-історика. Дисципліна спрямована на оволодіння принципами та алгоритмами наукових досліджень. Здобувачі мають змогу ознайомитися з підходами до пізнання історичного минулого сучасними науковими школами.

Матриця відповідностей програмних компетентностей вибіркового компонента освітньо-наукової програми (вибіркового блоку «Всесвітня історія»)

	ВК1	ВК2
ЗК 1	+	+
ЗК 2	+	+
ЗК 3	+	+
ЗК 5	+	
СК 1	+	+
СК 2	+	
СК 5	+	+
СК 6	+	+
СК 7	+	+
СК 8	+	+
СК 9		+
СК 10		+
СК 11		+
СК 12	+	
СК 13	+	+
СК 14	+	+

Матриця забезпечення результатів навчання відповідними вибіровими компонентами освітньо-наукової програми (вибіркового блоку «Всесвітня історія»)

	ВК1	ВК2
РН 1	+	+
РН 2		+
РН 6		+
РН 7	+	
РН 8	+	
РН 9	+	
РН 10	+	+
РН 12	+	
РН 13		+
РН 14		+
РН 15	+	+

3. Вибір з каталогу курсів

Вибір дисциплін з каталогу курсів дає змогу здобувачу розширити та/або поглибити знання у вузькій науковій спеціалізації, релевантній науковому напрямку аспіранта, його науковим інтересам та темі дисертаційної роботи, чи здобути додаткові знання та компетентності в межах інших спеціальностей, галузей знань.